

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész evre 10 1/2 — kr.
Felére 5 " — "
Negyedére 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "

Egyes szám ára 4 hr

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Embos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s több soros hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díjain den külön beigatásért 30 kr.

Kamaránk és a ruthének.

Debreczen, június 4.

Érdemes visszatérni arra a határozatra, amelyet a debreczeni kereskedelmi és iparkamara a ruthén népi anyagi helyzetének javítását célzó és egy felvidéki kamara létesítésének szükségét hangsúlyozó indítványával szemben hozott.

Tehát a debreczeni kamara úgy tartja, hogy ezáltal a ruthén nép helyzetén nemcsak nem volna segítve, hanem még súlyosabbá tenné a viszonyokat. A kereskedelmi és iparkamarákat abból a célból létesítette a törvényhozás, hogy legyen a kereskedéssel és iparral foglalkozó polgároknak egy saját maguk kebeléből alakított s egymás tehetségére kölcsönösen támaszkodó szervük, — amely a szakismeret, tekintély, befolyás és hatalom minden eszközeivel igyekezzék azon, hogy a kamara területén élő kereskedők és iparosok minden irányban a fejlődés, vagyonosodás és művelődés útjára térjenek s azon maradjanak. — Ez a cél világosan mutatja az utat, melyen a kamaráknak haladniuk kell: azaz arra kell törekednie minden kamarai hatóságnak hogy a hatáskörébe tartozó vármegyék területét, közgazdasági, hely és néprajzi viszonyait teljesen megismerje, — azoknak köztudomású és még nem evidens, de küszöbön álló szükségéről tudomást szerezzen, azoknak kielégítéséről gondoskodjék, a felmerülő bajokat or-

vosolja a nélkül, hogy erre fel-szólitást kapna.

Ebből következik, hogy olyan területek, amelyeknek hely és néprajzi közgazdasági viszonyai egymástól merőben elütők s követelményei ellentétesek, egy kamara hatósága alá a józanész egyszerű törvény szerint nem vonhatók, mert egyik vidék lakosai képtelenek megérteni a másiknak viszonyait, törekvéseit, céljait, következésképp továbbá hogy lehetőleg szűk legyen a kör, — amelyben a kamarai hatóság figyelme kiterjed, hogy annál intenzívebb és eredményesebb lehessen kifejtett működése.

Már ebből, a törvény szelleméből levont egyszerű okoskodásból is világos, hogy minden oly törekvést, mely a kamarák s a kereskedelem ipar és a nemzet minden igaz barátjának pártolnia kell s mi pl. a szatmári kamara létesítésének sem nyilatkozunk ellene, csak sürgősebbnek tartjuk ennél a felvidéki kamarát. Ugyanis világos dolog az, hogy a jómódban élő, földműveléssel foglalkozó debreczeni és hajdumegyei népre támaszkodó debreczeni kereskedelmi és iparos osztály merőben ellentétes viszonyok közt él, mint a beregi és ungi szatocs és czipésmester, akinek fizetése árújáért és munkájáért legfeljebb latárka és zabkenyér, sokszor még az sem, szinte természetes tehát, hogy a debreczeni kamara az ő szükségüket felfogni nem volt képes azokon segíteni nem tudott, vagy talán reájuk egyáltalán gondja sem volt s a kamarák életének 22-ik évében oda jutottunk,

hogy országos akciót kell indítani a dúsgazdag debreczeni kamara területéhez tartozó lakosság egy részének az éhhalál és az uzsora körmei közül leendő megszabadítására.

Világos ebből, hogy a debreczeni kamara nem teljesítette a ruthén néppel szemben köteleességét, akár mert nem ismerte, akár mert nem akarta: de tényleg nem. Ebből tehát az önfentartás ösztöne következteti, hogy meg kell szabadítani abból a környezetből, mely az önszükségeiknek nem elosztatója, sőt egyenesen a koldusbotra juttatta. S Csakugyan, a debreczeni kamara mikor kidobja a nagy szót nem gondol rá: „vajh kit is talál meg“ nem veszi észre, hogy az amit legnagyobb érvnek hisz, a legnagyobb fegyver ellene, „helyzetük rosszabodnék“. Ugyan lehet rosszabb valaha, mint a hová ő juttatta? De a kamara elősmeri s ez már félbűnbocsánat, hogy a ruthén helyzete ma is rossz. Hanem azért mikor kimondja az ajánlott gyógyszerre az anathémát „saját szempontjából“ (hogyne hiszen megfoghatók a kamarai illeték!) elfelejt más gyógyszerrel gondoskodni s nem mondja meg, hogy ő mivel akar segíteni?

Pedig e nélkül a szava nem egyéb a rideg önzés visszataszító hangjánál.

Mi hisszük, hogy a kereskedelmi miniszter nem fog ebben a kérdésben a debreczeni kamarára hallgatni, amely megmutatta, hogy nincs érzéke a felvidék sorsa iránt, amely tehát az ő keze alá nem való.

Kohányi Gyula.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

Körös partján.

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —

Irtta: **Jánossy Zoltán.**

Körös partján van egy kis pad,
Innen a szem messze láthat,
Körösön túlsó mezőre,
Mely virággal van benőve.

Hol a föld, ég összeérnek
Oda szálhat vágyó lélek,
Messze-messze észak felé,
Hol én lakom, arra felé.

Sem aranyért, sem gyémántért,
Sem a király trónusáért
E falócát én nem adnám,
Itt üldögél az én rózám.

Göttingai diákok Debreczenben

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —

Irtta: **Ifj. Móricz Pál.**

A pusztákat, az erdőket járja most Magyarországon egy érdekes uti társaság, messze földről vándorok, a híres göttingai egyetem 18 hallgatója egy kiváló botanikus s európai hírnévű tudós egyetemi tanár doktor Peter Albert vezetése alatt, ki az egyetemi botanikus kertnek is igazgatója.

Mind lutheránus német fiúk, ki porosz, ki szász, ki sváb közülök, többnyire tanárjelöltek, kik meg, akarván ismerni a magyar puszták illatos flóráját, feltűnést, fogadtatást sehol sem keresve, idejüket nagyjából vasuton, szállodákban, azután pusztákon, tavak mentén s erdőkben kóborogva töltik; a német tudás alaposságával, fürkésző vágyával s nemzeti természetük fáradhatatlan türelmével szaggatva, keresve virágokat, dudvakat, miken sok magyar tudós és fél tudós közönyösen, unalmasan végig tapod.

A göttingai diákok eme szoros tudományos célból szervezkedett »excursiója« tizenégy, tizenöt napra lett tervezve s hogy

e tudományokérti fáradozás után más ciprusi borizü édes szórakozásban is legyen végül részük a szőke bajsos, kardtól vágott arcú derék burschok-nak, végül még a bella Veneziát is meglátogatják, hol már azonban nem gyűjteni, hanem szórakozni fognak az Adria e regényes gyöngy városában, hol szerelmes nótát dudol karsu csónakjában a gondolieri, ezüstös tükröt varázsol a vízből a hold s hol azok a donnák, barna olasz donnák is aligha nem lesznek oly tetszetős virágok a hetyke göttingai studioknak, mint a milyeneket szerdán egész nap az érmihályfalvi pusztákon s erdőben leszaggattak?

Mert az uti társaság mind össze sem sok időt töltött Debreczenben, hová nem is jelezték az érkezésüket, bárha a hortobágyi puszta varázsait szerették volna is megtekinteni. Kedden éjszaka érkeztek Budapest felől s szállodába nem is szállottak meg, mert egész külön szakasz I—II. osztályu kocsii volt a rendelkezésükre bocsátva, de az ut fardalmait még sem pihenté azokban, hanem a debreczeni botrányosságig hírhedt gázvilágítás gyér világánál besétáltak a városba, a Bika kávéházg, hol ép Rácz Károly hegedült a zenekarával becsali szép nótákat.

— Az óvári gazdászok, mondták az asz-

BELFÖLD.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház ma délelőtt 10 órakor tartandó ülésén folytatták a bünvádi eljárás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Ma beszélt a p p o n y i Albert gróf is a javaslat ellen, míg P l ó s z Sándor államtitkár mellette. A javaslat ellen különben a tegnapielőtti szövegre jelenkezett 17 képviselőn kívül fel vannak iratkozva R a k o v s z k y István, S t u r m a n n György, E n d r e y Gyula, B o d a Vilmos, O k o l o c s á n y i László és B o l g á r Ferencz, míg mellette csak Nagy Sándor.

A kiegyezés. A bizonytalan osztrák politikai viszonyok úgy látszik teljesen lezoritották a kiegyezési tárgyalásokat a napirendről és előkelő politikai forrásból kapjuk a hírt, hogy addig egyáltalán nem is döntetnek el a kérdések, míg el nem válik, hogy mi lesz Ausztriával, illetve az osztrák alkotmányossággal. Ennek a kérdésnek az elintézésére azonban soká semmi esetre sem várhatnak, mert a kiegyezési javaslatokkal összefüggő egyes kérdések a lehető legrövidebb elintézésre igényelnek. Kétségtelennek tartják politikai körökben, hogy az első nagy össztűzközés már legközelebb előáll. A cukor prémiumról szóló törvény ugyanis augusztus hó elsején lejár. Kilencz millió forintól van itt szó, melyet a monarchia két állama közösen fedez. A mint a helyzet ma mutatkozik, Magyarországon ezen új törvényjavaslat legközelebb már a parlament elé kerül és talán idejében le is fog tárgyalni. Ausztria azonban nem hozhatja meg az új törvényt, mert parlamentjét fölfüggesztették. Így tehát a cukor prémium másodrendű kérdése azt a nagy elvi kérdést tolja előtérbe, hogy mi lesz az egész 67-ki kiegyezéssel a kor, a mikor Ausztria képtelennek mutatkozik a dolgok alkotmányos elintézésére.

KÜLFÖLD.

A berekesztett osztrák parlament az uralkodónál. A mai bécsi esti lapok a képviselőház elnökségének ő felségénél történt fogadásáról írnak. Abrahamovicz kimentette ő felségénél Kathrein elnököt a kit rosszullette akadályozott a megjelenésben. Az uralkodó

behatóan kérdezősködött Kathrein állapota és betegségének kezdete felől. Abrahamovicz a kihalgatás czéljának azt mondta, hogy az elnökség, a sajnós természetlen ülésszak berekesztése után megjelent a felség előtt, kifejezést adandó lojalis érzelmeinek és hódolatának. A felség elismerését fejezte ki az elnökségnek. A Ház szilárd, nyugodt és kitartó vezetéséért és mély sajnálkozását nyilvánította a felett, hogy az ülésszak eredmény nélkül folyt le, bár oly sok tenni való lett volna a akosság társadalmi és gazdasági jólétéért.

Egy letembergi, rendszerint jól értesült lap biztos forrásból írja, hogy Abrahamovicz alelnöknek e tisztségre való újabb megválasztása már most is kizártnak tekinthető.

III. Béla I. Ferencz József egyenes őse.

A byzanti császári trón örökösének szánt és nevelt III. Béla, Árpád-házi királyainknak kétségkívül egyik legjelesebbike vala, aki különösen az ország pénzügyi viszonyainak beható, böles rendezése által tünt ki. — Hamvai, valamint első nejének, antiochiai (családi néven: rhatiloni) Ágnes-Anna királynénak földi maradványai még 1848-ban fedeztetek föl és teljes biztossággal konstatáltak a tudós dr. Erdy János akkori nemzeti muzeumi régiségügyi őr által, a székesfejérvári királyi sirbort romjai között.

Azóta e királyi hamvak, mint ismeretes, — nem kis szégyenünkre! — ide-oda hányódtak. Minden igaz magyar ember halás szívvvel üdvözli tehát folséges királyunknak I. Ferencz Józsefnek Budapesten, 1897. május 25-ikén kelt legújabb nemes elhatározását, a melylyel ezen említett fejedelmi hamvaknak a budavári koronázási templomban leendő, méltó fényű eltakarításáról s diszes siremlék felállításáról gondoskodik. Azon kegyelet által indittatva, — írta ő felsége, — melylyel elődeim iránt viseltem, felhívom Önt (a miniszterelnököt), hogy boldogemlékü III. Béla király és hitvestársa antiochiai Anna királyné teteleinek az itteni koronázási templomban czélbavett nyugodalma helyezése iránt stb. intézkedjék.

A magyar királyban, mikor ezen kegyelet, nemes érzelmű sugallt szép sorokat

írta, — talán tudva, talán öntudatlanul, — de Árpád vére nyilatkozott meg. Bátoron és joggal oda írhatta volna ugyanis III. Bélának és hitvesénél az »elődeim« szó elé az »őseim« is. Mert a leszármazási táblák, melyeket ime a leghitelesebb kulföböl összeállítottunk, kétségtelenül bizonyítják, hogy III. Bélában és antiochiai Annában I. Ferencz József a saját egyenes ősapját és ősanját — nemcsak királyi elődei — tisztelte meg méltó kegyeletével és temetetti el királyi diszszel.

III. Béla király. † 1196.
(Antiochiai Ágnes Anna. † 1184.)

II. Endre kir. † 1235. Konstánzia † 1240.
I. Ottokár cseh király. † 1230.

IV. Béla kir. † 1270. I. Venczel cseh kir. † 1253.

Anna, † 1271. után. I. Venczel cseh kir. Ra szlawa, halicsi herceg, † 1253.
Hohenstauffen Kuuigunda: † 1264.

Kunigunda, † 1285. II. Ottokár cseh király † 1253.
II. Ottokár cseh kir. elesett † 1253.
a Morva mezéjén, 1278. Halicsi Kunigunda; I. tovább az első vonalon.

II. Venczel cseh király, † 1392

Jutta, Habsburgi Rudolf császár leánya, 1297.

Erzsébet, † 1330.

Luxemburgi János cseh kir. 1347.

IV. Károly császár, † 1378.

Pomerániai Erzsébet, 1393.

Zsigmond császár, magyar kir. † 1437.

Czilley Borbála, 1451.

Erzsébet, † 1442.

Habsburgi Albert cs. magyar király, 1439.

Erzsébet, † 1505.

Jagelló IV. Kázmér lengyel király 1492.

II. Ulászló magyar és cseh kir. † 1516.

Anna, † 1547.

Habsburgi I. Ferdinánd cs. és kir. 1564.

Károly stájeri herceg, † 1590.

Bajor Mária.

II. Ferdinánd cs. és kir. † 1637.

III. Ferdinánd cs. és kir. † 1657.

I. Lipót cs. és kir. † 1705.

III. Károly cs. és kir. † 1740.

Mária Terézia kir. majd császárné, † 1780.

Lotharingi Ferencz hg. majd császár, 1767.

II. Lipót cs. és kir.

I. Ferencz cs. és kir.

Ferencz Károly főhg.

Bajor Zsófia főhercegnő.

I. Ferencz József cs. és kir.

taloknál a turista módon kiöltözött feltűnő idegen vendégekre, kik egy hosszú asztalnál, megtelepedvén nem annyira göttingai, min inkább heidelbergi diák szokás szerint borokat kértek s borozni kezdtek, a német társalással annyiban is feltűnést kelte, mert hogy előbb mindenki magyar gazdaszoknak nézte a szőke bursokat, a kik közül — érdekes megjegyezni — a tudós pr fesször sem, egyik sem beszél magyarul, csak német—magyar társalgó könyv van egyik—másiknál, meg a vasuti menetrend könyv, melyet ez alkalommal is szorgalmasan tanulmányozott dr. P e t e r professzor, ki különben egyike a legelőzékenyebb, de egyszersmind a legalaposabb, leghatározottabb németeknek, ki nem hogy a hitéből, nem hogy az elveiből, de sőt még az előre meghatározott uti tervéből sem engedett egy homok dombot sem, bárha, mint kifejezte, nagyon szeretett volna a Hortobágyra is kitekinteni.

Német egyetemi professzor a magyarokról.

A fekete szakállas, szemüveges, magas homloku tudós professzor, bárha nem is tud magyarul, igen jó ismerős a magyarországi viszonyokkal, sőt nagyon praktikusán tudja ahhoz utját is irányítani.

Csüdálkozásunkat fejeztük ki a professzor előtt, hogy daczára ily érdekes uti vállalkozásuknak a göttingai diák utazókról még idáig nem irtak semmit a lapok, úgyhogy tudomást sem lehetett venni érkezésükről... — Pedig akkor másként lettek volna fogadva a doktor urék, mondtam neki, nehogy valamit terhére rövjanak a magyar szives

vendéglátásnak, m i n t é p m o s t a b é c s i e k .

— Ép ezt akarom én, akarom én kerülni, mondta a professzor mosolyogva. Mert lássa kerem voltam már én Magyarországon Szöged vidékén, Erdélyben is, akkor a minisztertől is volt ajánló levelem, tanulni jöttem akkor is, de bárhová mentem, mentünk, mindenütt nagy fogadtatás volt, alig tanulmányozhattam valamit, mert mindig, mindenütt csak — b a n k e t t e z t ü n k . . .

Ismerem is hát én jól a magyar barátságot, szivességet, ezért nem kértem most senkitől sem ajánló leveleket s ezért nem mondom meg most Önnek sem újságíró uram, hogy merre lesz a további utunk, mert most valóban tanulni, fáradni akarunk ezekkel az urakkal, mondta a tudós professzor, aki azután a borozgató göttingai diákoknak be is mutatott.

A tanár teljes czime ez: »Professzor Dr Albert Peter Director Des Botanischen Gartens Göttingen«, azután a többi göttingai urak névszerint ezek: Herz Max doktor, egyetemi segéd-tanár, dr. Közl, Felie Bochmann, Angener, Voss, E. Krüger F. Krüger, Schwarzenauer, Bremer, Ctowes (Amerikából), Knoel, Freytag, Schmidt, Vörkel egyetemi hallgatók s tanárjelöltek.

És a fidélis göttingai studiók bizony már szinte dudolni kezdtek a jó magyar bortól, mely pompásan ízlett nekik.

— Magyarországon csak nem is iszunk sört, mondotta az egyik poharat fenéig kiürítve.

Mignem ezután Göttinga, a göttingai

diákság s a magyarság kölcsönös éltetése mellett — volt egy kis »szalamander« is — szedelőzködtek a diákok, fájó szívvvel bár, de váltak a hosszunyaku üvegektől s kimentek a vasúthoz, a kényelmes puba diványos vasuti kocsikban aludni, melyeken aztán reggel Erdő Mihályfalvára utaztak, hová utánuk utaztam S t e n z e l é s C h u s t e r debreczeni szászjogászokkal a jó kedvű botanikusoknak, kik közül néhányan alighanem szinte halalos ellenségei a peranoszporáknak? . . .

Botanizálás az esőben.

Az érségi homokon sok helyütt tócsában állott a csapadék viz, sőt a gazdag tavaszi esőt az izmos diák sereg sem kerülhette el, kik ugyan egyidejig türelesen vártak a Mihályfalvi csinos vendéglőben, hogy majd csak változik az idő, de biz az folyton esepergett, mignem végre is a szirozott turista csizmákat előkeresvén a podgyászokból úgy indultak neki — a zöm — a professzorral a mezőknek esernyők alatt, vízhatlan kőpönyegekben s egy oly vezető vezetése alatt, kivel csupán csak jelekkel tudtak a derék németek beszélni, mignem az »alte Herrenek« közül több »a v i z m i a t t.« a vendéglőben vissza maradt, holott pedig a professzor ur háta mögött az igazat megvallva a »sör, a Bier« volt biz ott a tulajdonképeni ok, mert alig távoztak el a többi, komoly turisták, már is csapra lett üve a sör« hordó s megkezdődött a vidám Burs-élet, mintha csak Göttinga valamegyik diák csapászekébe lettünk volna.

— Prosit Blume! lett mondva sok, mikor színültig habozott a sörös pohár, s azután

Az utóbbi nemzedékeket — mint a kiknek leszármazása már közismeretű — csak rövideden jeleztük!

E föntebbi — pedig minden ízében hitelen — tablázat világosan beszél. — Latjuk belőle, hogy dicsőségesen uralkodó monarchánk két ágon is vérbeli egyenes ivadéka III. Béla Árpád házi néhai királyunknak s első hitves társának antiochiai Ágnes-Annának; nevezetesen, 1-ször mint az ő másodszülött fiúknak, jeruzsálemi avagy II. Endre királynak, és 2-szor mint ifjabb leányuknak Konstánzi hercegnőnek s cseh királynéknak dedunokája. Ezen Árpád ivadékok azután ismét egybe házasodának; névszerint III. Béla leányának Konstánziának unokája, a hősi, de tragikus végű, mert a morva mezei csatában K u n László magyarjainak kardjai alatt elvérzett II. Ottokár cseh király nőül vevő Kunigunda haliesi hercegeasszonyt. IV. Béla királyunk unokáját, vagyis III. Béla szépunokáját; e kettőnek fia II. Venczel cseh király pedig Habsburgi Rudolf leányát bírta hitvesül s így még egy harmadik r o k o n s á g i ágazat is elől!

De nem akarunk további genealogiai fejtegetésekbe bocsátkozni, miután célunk ezáltal egyedül annak kimutatása vala, hogy I. Ferenc József nem csupán trónutódja, hanem egyenes leszármazója III. Bélának és hitvesének, a kinek a legfelsőbb nemes elhatározásból elrendelt királyi temetési ünnepélyeknél tehát az udvari szertartások idevonatkozó szabályainak e család történeti s vérségi kötelek követelményeinek teljes figyelembe vétele mellett kell kifejezésre jutniok.

Dr. Thaly Kálmán.

A munkás lakások ügye.

A debreczeni keresk. és iparkamara felterjesztése a kereskedelemügyi miniszterhez.

Debreczen, június 4.

Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk már arról, hogy kereskedelmi és iparkamaránk közgyűlésében elhatározta, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez a munkások lakások ügyét állami kedvezmények nyújtása által mozdítsa elő.

A felterjesztést most a következőkben szösz szerint közöljük:

diák nóták s közkívánatra m a z s a r nótá is következett.

Egy kellemetlen kaland.

És mig hangzott a vidám »edite, bibite collegiales« addig a tudós botanikusoknak az erdőben, a Bujanovich-féle uradalom csöszzeivel akadt meg a bajuk, a kik nem tudni, hogy minek névzén a jámbor virág s növény keresőket, mint valami Gábelnek angyal, lángpallos nélkül ugyan, de kikisérték az erdő fái alól a göttingai tudósokat.

— Pedig annyi szép virág s növény van ott, sohajtotta busan Peter tanár, lehetne valamin segíteni a bajon? . . .

Persze lehetett, az erdész ur mindjárt a legelőzékenyben segített, saját személyes kísérétével megadván az örvendező tudósoknak az engedélyt, az erdei gyűjtögetésre kit kíséretével együtt a mihály-falvi parasztokkal — egy kalap alá fogtak a csöszök, kiknek épp az itteni nagy fáczános miatt volt kiadva a szigorú ordré, hogy egy parasztot sem eresszenek az erdőbe és a jámbor csöszök ennek az alapján akarták alkalmazni a tilalmat a göttingai diákokra is. . .

A megszakított batinizálást azután a mezőn is tovább folytatták, különösen a komosabb pusztai részen, melynek növényeit délután gyűjtögettek, melynek gazdag eredményeivel nagyon megvoltak elégedve.

Az öreg koma.

Az öreg koma nem azért lett öreg komanak elnevezve, mintha olyan nagyon öreg lett volna, hanem mert olyan jókedvű, hanem

Nagyméltósági Miniszter ur!

Vonatkozással f. é. ápr. hó 9-én 23.610 sz. a. intézett magas leiratára, van szerencsénk mindenekelőtt tisztelettel jelenteni, hogy kamaránk mai napon tartott közgyűlése örömméne adott kifejezést a felett, miszerint Nagyméltóságod a munkások részére nyújtandó állami kedvezmények engedélyezése tárgyában czélbavett újabb törvényhozási intézkedések által, a munkások helyzetének javítását s ezzel azt a czélt kívánja előmozdítani, hogy a munkások elterve a szociális eszmékkel való foglalkozástól, iparunk fejlődésének hasznos tényezőivé és a hazának állandóbb lakosu polgáraivá váljanak.

Az alkotandó törvény alapján engedélyezendő és állami kedvezményeket élvező munkások, illetve munkások kétféle nemét különböztetjük meg és pedig:

a) oly munkásokat, melyekért a munkások csak lakbért fizetnek,

b) oly munkásokat, illetve munkások lakásokat, melyekért a munkások lakbért fizet, de amely munkások részletfizetés mellett a munkások által meg is szerezhetők.

Az első helyen említett, a munkások által csak lakással használható, de tulajdonjogilag meg nem szerezhető munkások lakások alatt azok értendők, melyek az állam által fenntartott gyárak és vállalatok, továbbá magán gyárak és vállalatok saját munkásaik részére építenek és tartanak fenn.

A második helyen említett munkások lakások alatt azok értendők, melyeket magános vállalkozók, vagy szövetkezetek kizárólag csakis munkások részére szolgáló lakhelyül építenek s amely lakások a munkások által mérsékelt hasznobér mellett bérelhetők vagy hosszabb időre terjedő törlesztés mellett a munkások által tulajdonjogilag megszerezhetők.

Az állami, vagy egyes magán gyári vállalat érdeke, hogy állandóan alkalmazott munkások részére rendelkezésük; ez okból nem mutatkozik czélszerűnek, hogy a saját munkásai részére épített munkások lakásokat a munkásoknak tulajdonába engedje, mivel annak lenne kitéve, hogy idővel a munkásoktól vált munkások helyébe alkalmazott munkások vagy nem volna képes lakással ellátni, vagy esetről-esetre újabb munkások építésére volna kényserítve. Ezért látszik helyesnek, ha az alkotandó törvényben kimondják,

mert olyan jó arczu német diák, milyeneknek sikerült képmását a »Fliegende Blätter«-ben lehet néha látni. . . Vastag bika nyakkal, hatalmas poczakkal, szürkés becsületes két-szemmel, csak a »student-kappe«-biányzott a fejéről. Volt vagy tiz, tizenöt, becsületes kard vágás a homlokán, arczán, de a feje, küönösen a jobboldalon, mintha lelett volna skalpirozva annyi volt azon is a prim vágás. Ébár a többi fiuk is ékeskedtek a bursok e büszke ékeségeivel, a csinos forradásokkal de az öreg komának biztosan volt vagy három tuozat vágás a fején. A jó kiállítása, jó kedélye, barátságos szerete miatt lett azután elnevezve így — öreg koma — a derék Felix Boehmann. ki is született Köni-reich Szaxoniában, Neustädte városban a Schneeberg mellett, ki nem csupán a mezei virágokat kedveli, hanem azokat a »blumek« is, mik a sörsös kriglikén fehér virágos hab alakjában teremnek. Hanem hisz azért is »Fuchs major«-ja egyik göttingai diák testületnek az öreg Felix, ki nevetve magyarázott még arra a hámis kérdésre is midőn a fejét ért sok prim vágásra czélezott a kérdés.

— Ö r e g k o m a m, t a l á n o t t G ö t t i n g á b a n f e j ü k k e l p a r i r o z n a k a z e m b e r e k ? . . .

— Nem, nem, mondta kacagva az öreg, hanem lásd, ez a szokásom — s mutatta egy pálczával — így tartotam a kardot, azért kaptam annyit a fejemre, mondta szerényen a jó Felix, ki azonban mint a többiek mondták, maga sem szokott adós maradni soha senkinek.

Majd ismét amidőn a hatalmas diák po-

hogyan az állami, vagy magángyárak és vállalatok csakis saját munkásaik részére építhetnek munkások lakásokat, illetve az állam magyári vállalat részére is építhet munkások lakásokat, melyek a munkásoknak heti fizetéséből levonandó mérsékelt díj mellett bérbe adatnak.

A magán vállalkozók, vagy szövetkezetek által épített munkások lakások, szintén csakis munkásoknak, avagy oly egyéneknek, kik valamely ipart folytatnak, legyenek bérbe adhatók, esetleg részletfizetés mellett munkásoknak, vagy iparosoknak eladhatók, nehogy ezen munkások, melyek épen ezen jellegűknél fogva részesültek a törvény által meghatározott állami kedvezményekben, nem munkások hasznobérletébe, illetve tulajdonába is átmenvén, később a munkásokok jellegét elveszítsék.

Amde fölmerül a kérdés, mi történjék ezen munkásokokul szolgáló házakkal az esetben, ha akár az állami, akár magán vállalatot képező gyár működése, valamely körülmény folytán teljesen megszűnik, a munkások elbocsátatnak s a gyári vállalat tulajdonosai a munkásokok is eladóvá teszik? Avagy ha a magános vállalkozók és szövetkezetek által épített oly munkásokok, melyeket részletfizetés mellett egyes munkások maguknak megvették, — ha halálozás, örökösödés, vagy elárverezés stb. folytán nem munkások birtokába jutnak?

Ily esetekre az alkotandó törvényben oly intézkedés volna felveendő: mihelyt akár az első, akár a második pontban említett munkásokok eredeti rendeltetésüktől eltérően már nem munkásokokul szolgálnak, azoktól az állami kedvezmények legott megvonandók. A munkásokok nyújtandó állami kedvezmények tekintetében nézetünk a következő:

1. A telekvásárlás után eső kincstári illeték elengedése.

2. A munkásokok építéséhez szükséges és helyben be nem szerezhető, vagy másutt jutányosabban beszerezhető építési anyagok szállítására kedvezmények biztosítása.

3. Teljes adómentesség mindaddig, míg a munkásokok munkásokokul szolgálnak.

Munkásokok házak építésére az engedélyt a közigazgatási hatóság az illetékes kereskedelmi és iparkamara meghallgatása mellett adja meg. (Vége köv.)

czakra lett téve czélzás, akkor is nagy szerényen csak azt mondta:

— D e r B a u c h h a t v i e l g e k o s t e t . . .

Az öreg koma különben, amint kijelentette, nagyon megszerette Magyarországot, úgy hogy tánczolt egy »csárdás«-t is sünnepiesen kijelentette, hogy Magyarországon nemcsak »firág«-ván sok és szép, hanem »leán«-és »kaszon«- is, amint a társalkodóból azt kikéreste . . .

Meghogya soha, soha nem felejtik el szép Magyarországot, hanem jönnek még erre más-kor is, nem csupán tanulni, de szórakozni is, mint ezt a szeretetreméltó tudós professor is megígérte, amidőn Er-Mihályfalváról Debreczen-be visszatérve, innét tovább a legközelebbi stációjukra Püspök-Ladányba utaztak, ahol szinte gyűjtögetve töltötték el az egész csütörtöki napot . . .

— Szervusz! Adieu! . . Grüss dich Gott; Vergisz nicht, hangzott a zürzavaros bucsuköszöntő, mikor a két derék szász jogásszal Debreczenben kiszálltunk, bucsuzva Göttinga vándor diákjaitól s az öreg komától a sok forradással a fején . . .

Göttingáról.

Göttinga vagy Göttingen a porosz Hiel-des heimi kerületben fekszik, erdős hegy aljában, folyócska partján, szépen, kedvesen, mint az öreg, repkény futott Heidelberg . . . Göttingának is van régi vára, érdekes ódon épületei, svédek, Tily soldosai, a vallásukért küzdők csatákat is vívtak alatta, most legihesebb az egyeteme, melyet IV. György király

Tüdös János temetése.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, június 4.

Pont $\frac{3}{4}$ 3 kor indult el a főiskola összes gimnáziumi ifjusága tanári vezetés alatt a jog és theologia tanárai és növendékei is a főiskolai énekkarral és a tanárokkal és tanulókkal együtt, hogy a boldogult tanár iránt érzett legmélyebb kegyeletét a temetésen való megjelenésével is lerójják. A gimnáziumi ifjuság a halottas házzal szemben foglalt állást hoszu egyenes sorban, míg az akadémiai ifjuság c s a k n e m teljes szamban a tanárokkal együtt a gazdagon koszoruzott koporsó körül gyülekezett, hol ekkor számos jó barát, volt tanítvány és ismerős állott. Pont 3 órákor, a mint megkondultak a nagytemplom mélyen bugó harangjai — a főiskolai énekkar, M á c s a i Sándor vezetésével »A fájdalom éles nyilak« kezdetű énekbe kezdett s a töle megszokott egyöntetűséggel és preczizitással bilincselte le a szomorú tisztességre megjelent lelkeket.

Ennek végeztével a tanítóképzedei ifjuság énekelte el a reformátusok legszebb zsoltárát: »Te benned bízunk eleitől fogva«.

Egy percnyi néma csönd után, midőn már egészen a kapualjáig megtelt a tágas udvar K. T ó t h Kálmán, ev. ref. lelkes és író mondotta el remek imáját, melyben költői szárnyalással s mélységgel a boldogulttól gyermekeit, rokonait, kartársait, volt tanítványait, barátait és ismerőseit búcsúztatta el mindenkit könyekig batva meg.

A gyönyörű ima után, melyben a gyászoló pap, író és rokon lelke nyilatkozott meg, ismét az énekkarnak jutott a szomorú szerep: »A halál zord fuvallatára« czimű gyászalt énekelve, majd pedig vegre az arnyas udvarban a képezedei ifjuság énekelte el a: »Menj el a te nyugalmadba« kezdetű halotti éneket.

Ezek után megindult a szomorú menet a virágokkal, koszorúkkal elhalmozott, egyszerű, fekete koporsóval együtt s dicséretére legyen mondva a tanuló ifjuságnak: a legszebb rendben érkezett el a Kossuth-utcai temetőbe.

Ott a nyílt sír fölött D ó c z i Imre, a boldogult kartársa és mély tudomány noda mondot búcsúbeszédet.

A ki ezt e búcsúbeszédet hallotta, lelké-

a híres hannoveri, 1734-ben alapított s mely ma is »G e o r g i a A u g u s z t a n a k nevezetik. Igen látogatott egyetem, a tanárai és docensei közel 130-an vannak, 450.000 kötetből s ezekre menő okiratokból álló könyvtára van. Theologiai, filozofiai, filologiai, archeologiai, történelmi, matematikai, fizikai, szeminariumai, többféle orvosi, természet-tudományi intézet, klinika, laboratorium, különféle gyűjtemények, óriás nagy fűvészkert, melynek épen Peter tanár az igazgatója, csilagvizsgáló s mezőgazdasági intézet, ezek mind összekötve az egyetemmel . . .

Igazi német egyetemi város, melyben ha szép holdvilágos az este csintalan Burschok és Fuchsok ijesztgetik a »polipot«, adnak szerezadót a professor leányoknak s mérik össze kardjaikat a »mensurákon«, miknek nyomait az »öreg koma«, Felix Boehmann is örökké viselendi az erős német koponyán . . . Ez az erős német koponya, mily romantikus is tudnéha lenni, de mily határozott is, amikor szükséges. A francia jobb ha elfeledi Elzász-Lothringiát, mert a »grande nation«-t, ha kell ismét bilincsekbe rakja ez az aczélerős, öntudatos, tiszta fejű, tiszta szívű, hazájáért, jogaiért annyira fáradhatatlan és kitartó német nép melynek indulója, mintzúg vaskalapács, a büszke »Wacht am Rhein.« És melyha botanizál, ha könyvet ír, ha katonáskodott mindenben, még a mulatásban is igazi, tiszta, nyílt, határozott német s nem majmol semmi idegen nációt, mint némely majom magyar . . .

nek egyetlen hurja sem maradt érintetlenül — maga a kemény szívű igazgató is elsápadt, minden pillanatban kitörni akaró könnyeit visszafolytva.

Szebben, őszintebben és általánosabban lehetetlen elbúcsúzni egy oly szép élet élt és pályát befutott halottól, mint a boldogult volt.

D ó c z i Imre klasszikus szépségekben gazdag beszéde után, az ifjabbkoru nemzedék s volt tanítványok nevében — K o v á c s y Kálmán, lapunk belmunkatársa, a kitűnő tollu fiatal poeta lépett a fekete koporsó elé s mondotta el érczes, lebilincselő hanggal lapunk tegnapi számában mar megjelent búcsúkölteményét, mely oly mély hatással volt egyaránt mindenkire.

S aztán legutolsó útjára ment a boldogult, oda hol többé nem hallja a zajongó, nem csügghet a klasszikusok remkein, hol minden megszűnik, csak egy van — örök nyugalom.

S hullt . . . hullt a sárga homok az élő virágokból kötött koszorúkkal elhalmozott koporsóra, melyben egy példás, becsületes élet napja áldozott le.

Igy ért véget az egész város intelligenciájának, a kartársaknak, barátoknak, volt tanítványoknak, ismerősöknek s a főiskolai összes ifjuságnak részvéte mellett id. T ü d ö s János temetése.

«Isten veled! Pihenj már csöndesen . . .

Álmodva álmodtál édes-boldogan. . .»

Kovács Gábor meghalt.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 4.

A pillanatnyi elmezavarában öngyilkossá tett **Kovács Gábor ügyvéd ma reggel 3 órákor meghalt** és nem este 7 órákor mint a D. R. U. tévesen írta.

A tragédia tehát végkép lejátszódott. Az az iszonvu kin, melyet tegnap délelőtt 10 órától, a gyilkos fegyver eldőrdülése óta, ma reggel 3 óráig, tehát 17 hosszú gyötrelmes teljes órán keresztül szenvedett, megbocsáthatóvá tette minden bűnét, melyet itt az életben, a kenyérért küzdő emberek mozgalmas táborában elkövetett volna. H a l á l a p e r c z é i g e g y p i l l a n a t r a s e m t é r t e s z m é l e t é h e z, hogy csak egy mondatot, egy szót is ki tudott volna ejteni: miétt követte el az öngyilkosságot?

Ma már korán reggel szájról-szájra adták az utcán járó-keelő emberek a hírt, hogy az öngyilkos K o v á c s Gábor nem él többé, megszabadult földi kínjaitól.

Mindenki igen sajnálta a 47 éves, tehát férfikarának javában levő ember elvesztését s a mende-mondákra nem adó barátok, ismerősök hülattak egy-egy könnyet a halálhíre. Halátlan a világ!

Városszerie nagy a részvét az öngyilkos családja iránt, kiket ez az eset a legközvetlenebbül és legmélyebben érintett.

Irodája gondnokává S z i l á g y Imre ügyvédet nevezték ki a család kérelmére.

Lapunk tegnapi számában, habár a legutolsó percekben jutottunk is a borzasztó eset tudomására, a lehetőség a legrészletesebb tudósítást adtuk már az öngyilkosság legkisebb részleteiről is s a mi lapunk is volt az egyedüli, mely az apró részletekig hűen leirt tudósítást adta az öngyilkosságnak.

Szükségtelennek tartjuk tehát most viszatérni a szomorú öngyilkosság részleteire csupán a hirtelenében összeállított tudósítást, egészítjük ki néhány hiányzott adattal:

K o v á c s Gábor h. szoboszlói születésű, nős, volt neje Nemes Gábornak, az Alföldi takarékpénztár volt igazgatójának, (ki szintén önkezüleg vetett véget életének) — leánya. Kovács Gábornak két gyermeke van Béla és Margit.

Neje szül. N e m e s Irma és gyermekei megtörtén hanyatlottak térdre a gyászir hallatára s imát rebegetek az Egek urához a szerető férj és páratlan jó apa életben maradásáért. — De az Isten nem hallgatta meg

kérésüket, Kovács Gábor hajnali 3 órákor megszabadult a szenvedéstől s neje fogta le szemét, aki az egész éjelt kiülődő férje ágya mellett töltötte.

Temetése holnap, f. hó 5-én délután 5 órákor fog végbemenni a Homokkert II. járás 148 sz. háztól az ev. ref. vallás szertartása szerint, honnan a Kossuth-utcai temetőbe viszik és ott helyezik örök nyugalomra.

Az elhunyt K o v á c s Gábor nem volt tagja a törvényhatósági bizottságnak, mint tegnap írtuk.

K o v á c s Gábor haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki:

A. B. F. R. A. A legmélyebb fájdalomtól sebzett szívvel tudatjuk a szerető hű férj, páratlan jó apa, vő, sógor és rokon néhai K o v á c s G á b o r köz- és váltó-ügyvédnek folyó hó 4-én reggeli 3 órákor életének 47-ik, boldog házasságának 13-ik évében hirtelen bekövetkezett e l h u n y t a t. — Kedves halottunk földi részei folyó hó 5-én d. u. 5 órákor fognak Homokkert II. j. 148. számú házunktól az ev. ref. vallás szertartása szerint a Kossuth-u. temetőben örök nyugalomra helyeztetni, mely végítészességjétre rokonainkat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. június 4. Örök béke lenjen hamvai felett: Bánatos neje: özv. Kovács Gáborné, született Nemes Irma. Gyermekei: Béla és Margit. Anyósa: özv. Nemes Gáborné, sógornéi, sógora ez számos rokonság nevében is: Csendes legyen az elhaltak siri álma!

Távirat.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, június 4.

Ünnepe volt ma a képviselőháznak Apponyi Albert szolt a sajtószabadság kérdéséhez. Szavának varázsa alatt a jobboldal feszült, figyelemmel mélyeséges esendben halgatta végig. Annál megkapóbban nyilatkozott azonban a z e g é s z b a l o l d a l Minden mondatára elemi erővel tört ki a taps és eljenzés. Mikor befejezte, a képviselők felugráltak kelyeikről, szinte dörgött a taps és éljen, hiába fűg esztette fel Szilágyi elnök az ülést, nem lett vége, mert a képviselők perczekig helyeiken maradtak és tapsoltak. — Belevegült az újságírók ovációja is, akik viharos tapsal és eljenzéssel mondtak köszönetet Apponyinak.

Apponyi a sajtószabadságról.

Apponyi Albert gr. beszéde elején konstataulta, hogy a kormánynak a 16 §. mellett felhozott minden eddigi érvét összeverte az ellenzék. Ő tehát P l ó s z államtitkártól azt v á r t a, h o g y mai beszédeben, melyet Apponyi előtt tartott újabb érveket hoz fel, — de csalódott. P l ó s z z e g y s z e r ű e n m e r é s z v o l t, e g y e b b s e m m i (Itt kiírt a taps, amelynek ezután vége sem akart szakadni, A p p o n i pedig folytatta:)

Szabadság nincs felelősség nélkül és felelősség nincs s z a b a d s á g n é l k ű l. A gondolat felett való bíráskodásra a hatalom nem képes, ha magát a gondolatot meg nem hallgatja. Ez a gondolat önkormányzata, mely a szabadsajtó tulajdona. — Nem véletlen dolga, hogy a negyvennyolcz-iki törvények kiszélesítettek az e s k ű d t s z é k hatáskörét, hanem tisztában voltak n sajtószabadsággal s egy nagy elv megvalósítására törekedtek. A 16 § volna tehát e nagy idők ránk hagyott örökségének javítása? — Ez annyi, mint a beteget gyógyítás nélkül megölni s a jelen mi-zériái miatt a jövő reményeiről lemondani.

Végül, keserűen szolt a mai szomorú közszellemről. Duljon ez a közszellem, amed-dig dulhat, de intézményeit ne vessük márványkőbe, ne csináljunk 97-iki törvényhozást, hanem tartsuk fenn a 48-iki törvényhozást.

Leirhatatlan az a hatás, mely Apponyi beszéde nyomában keletkezett: Valósággal körülzárták Apponyt a képviselők és perczekig ovációzálták, majd hogy vallukra nem kapták, a kartárról Apponyi felesége könyes szemekkel nézett az ujongó tömegre.

Az ülés elején L u k á c s pénzügyminiszter benyújtotta a cukoradóról szóló javaslatot. Apponyi előtt P l ó s z Sándor igazságügyi államtitkár, Nagy Sándor és M a k k f a l v a y Géza beszéltek. Apponyi után pedig P u l s z k y Ágost óriási bohócs és kaczagás közt.

Ujdonságok.

* **Pünkösdi istenitiszteletek.** Folyó hó 6-án Pünkösdi első napján délelőtt az ev. ref. templomokban az istenitiszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplomban K. T ó t h Kálmán lelkész, a kistemplomban D i c s ő f i József lelkész, a Kossuth utcai templomban B e l t e k y Lajos s. lelkész, az ispotály templomban M i t r o v i c s Gyula lelkész. Ünnepe első napján délután és másodnapján délelőtt s délután az összes ev. ref. templomokban a legátusok fognak prédikálni a következők: első nap a nagytemplomban S o l t é s Elemér esk. felügyelő, a kistemplomban N a g y Sándor senior, a Kossuth utcai templomban B o g d á n -Lajos 4. tb. az ispotály templomban C s e r n á k Béla esk. felügyelő. Ünnepe második napján, hétfőn délelőtt: a nagytemplomban N a g y Sándor, a kistemplomban C s e r n á k Béla, a nagytemplomban S o l t é s z Elemér, ispotályban B o g d á n Lajos, délután a nagytemplomban C s e r n á k Béla, a kistemplomban B o g d á n Lajos, az újtemplomban N a g y Sándor, az ispotályban S o l t é s z Elemér. — Az ágost. hitv. ev. templomban a következő rendben fognak lekönyvelni: Pünkösdi első napján d. e. 10 órakor M a t e r n y Lajos lelkész, d. u. 3 órakor G e i s z t l i n g e r Pál s. lelkész. Pünkösdi második napján d. e. 10 órakor konfirmáció végzi M a t e r n y Lajos lelkész, d. u. 3 órakor ima G e i s z t l i n g e r Pál s. lelkész. Mindkét ünnepnapon a délelőtti istenitisztelet után az Ur szent vacsorája fog kiszolgáltatni. — Izr. istenitiszteletek lesznek a holnaputáni ünnepeken: Reggel 6-8-ig, délelőtt 9-11-ig. Hétfőn »Házhorah« tartatik a Kis-uj-utcai imaházban reggel 7-8-ig, délelőtt 10-11-ig. Iskolahelyiségben délelőtt 10-11-ig.

* **Központi választmányi ülés.** Debrecze sz. kir. város központi választmánya elé már néhány nappal ezelőtt beterjesztették az összeíró küldöttségek munkálataik eredményét. Ezeknek a tárgyalására és átnézésére, aztán az 1898. évre érvényes képviselőválasztói névjegyzék végleges összeállítására a központi választmány legközelebb már az ünnepek után összeül és megállapítja, hogy hány választó van Debreczen 3 kerületében. Az így összeállított választási névjegyzék aztán 15 napig kifüggesztve tartatik, a mely idő alatt a jogtalanul kihagyottak felelősséggel élhetnek a lajstrom összeállítására ellen, a mely aztán a beadott felelősségekkel együtt felterjesztetik a sz. kir. kuriahoz.

* **Jánossy Zoltán itthon.** J á n o s s y Zoltán, lapunk kitűnő munkatársa, a híres, szurós, ragyogós pennájú »S e b e s t y é n d i á k« egyetemi tanuimányait befejezvé, haza, az itthonba megérkezett. Kedves pótlánk, ki itthon fogja cölöteni a nyarat, ezen túl állandóbb munkatársa lesz szerkesztőségi műhelyünknek, melyeknek mindig büszkesége volt, ép úgy, mint kedvence lapunk olvasó közönségének.

* **Hajdúvármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága holnap d. e. 9 órakor a vármegye háza nagytermében gróf Degenfeld József főispán elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tart, a melynek napirendjére 15 ügy van felvéve, közöttük a magy. kir. kormány üdvözlése a katonai javaslatok benyújtása alkalmából.

* **Személyi hírek.** C s á v o l s z k y Lajos és M a r j a y Péter orsz. képviselők, a függ. és 48-as Kossuth párt tagjai ma Debreczenben időztek.

* **Karánsebesiek Debreczenben.** Donszky Lukács a karánsebesi polgári iskola igazgatója ma levélben értesítette a városi hatóságot, hogy az ő vezetése alatt a polgári iskola több tanulója valószínűleg e hó 20-án érkezik meg Debreczenbe. Megemlékeztünk már e látogatásról, melynek célja az, hogy az iskola román ajkú leginkább szegény szülőktől származott diákjai elmennek az ország több városába s Debreczenbe is azért jönnek, hogy a valódi magyar népet, népéletét szokasokat, a magyar tisztá jeleket eredeti ségében tanulmányozzák. A városi tanács R o n t s i k Lajos tanácsnokot bízta meg az előkészítéssel s a vendégek elszállásolásával.

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága f. hevi rendes ülését holnap 5 óra d. u. 3 ó. tartja meg a városháza nagytermében gróf D e g e n f e l d József főispán elnöklése alatt, emelven ez egyes szakrefresek terjesztik elő múlt hóról szóló jelentéseiket.

* **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap, július 2-án, délután 4 órakor K i s s Áron püspök és S i m o n f f y Imre egyh. főgondnok elnöklése alatt, melyen a folyó ügyek tárgyalattak. Az április 21-én tartott gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után felolvasott D á v i d h á z y János esperes 324-325/1897 sz. körlevele a május 18-án kezdődött egyházker. gyűlésre való meghívás és B a r t a Mór könyvének ajánlása tárgyában, majd a szathmár-németi ev. ref. főgymnáziumi vizsgákra szóló meghívás, a vizsgalati rend a debreczeni ev. ref. főiskolában. A kistemplom javítása tárgyában a 190 és 224/1807. sz. gszb. végzése alapján a hófogó felállítását elhatározottat és reá 700 frt szavaztatott meg. Majd tudomásul vette a gyűlés a gazdasági szakbizottság 221 és 201 számú végzéseit, nt. N é m e t h y Lajos es nt. E r d ő s József lakás javításának ügyében, ugyszintén az iskolaszék vizsgái könyvek és nyomatványok tárgyában hozott határozatát. Elfogadta a gyűlés az árvügyi bizottság jelentését hivatalos nyomatványok tárgyában ugyszint a számvevő jelentését a bor és fadeputának tárgyában. Tudomásul vette az árvügyi bizottság 72 és 74 sz. végzéseit az árvák gyógyszerjei illetőleg az 1897 évi költségeloirányzat tárgyában. — Az egyházi adóhivatal nyomatványok tárgyában elfogadtatott. Majd következett a lelkész kar ajánlata az énekvezérei állásnak meghívás általi betöltésére, de melylyel ellentétben a gyűlés egyhangulag a választást fogadta el ez állás betöltési eszközökül. Majd a számvevői hivatal átadása tárgyában beadott jelentés tudomásul vétele után a gyűlés véget ért.

* **Az ohati községi iskolák vizsgái.** Tegnapelőtt, f. hó 2-án folytak le az ohati községi elemi iskolák vizsgái, a melyen a város és illetve a községi iskolaszék képviselőiben R o n c s i k Lajos kulturánácsnok volt jelen. — A gyermekek a vizsgákon kitűnő előmenetelről tettek tanubizonyosságot s a tanácsnok C z i n c z á r Dániel és M o l n á r Ferencz tanítók működésével a legnagyobb mértékben megvolt elégedve. — Azután a gyermekek közt a város által adományozott 20 frtot és könyveket kiosztotta a tanácsnok, valamint a F r i e d L e o ohati földbirókos által a jól tanuló gyermekek jutalmazására küldött 10 koronát is. — R o n c s i k tanácsnok intézkedett egyszersmind aziránt is, hogy az ohati nyári menedékház f. hó 11-én megnyitassék.

* **Göttingai diákok Debreczenben.** A mint azt lapunk mai tárczarovatában is megírtuk érdekes vendégei voltak Debreczennek, 18 nagy németországi göttingai egyetemi hallgató dr. P e t e r Albert egyetemi tanár, nagy hírű botanikus vezetése alatt. A derék

német bursok egyenest a botanizálás céljából fáradtak el Magyarországra. Debreczenben csupán egy éjszakát töltöttek, a szerdai napot Ér-Mihályfalván töltötték el, tegnap csütörtökön pedig Püspök-Ladányon gyűjtögették a virágokat s növényeket. A göttingai diákok 15 napig tartozkodnak Magyarországon s most Püspök-Ladányból Szeged környékére mentek, jonnét le a Bácskába, majd a tudományos excursiót Giumében, Triesziben s Velenczében fogják befejezni, de mely helyekre már csupán szórakozni mennek. Kivanunk szerencsét s jó mulatást a derék s jókedvű göttingai studiókuk.

* **Vasuti igazgatósági ülések.** Ma d. e. két igazgatósági ülés is volt a városháza nagytermében. D. e. 9 órakor a füzesabonyi vasutársaság igazgatósága ülésezett C s á v o l s z k y L. orsz. képviselő elnöklése alatt, 11 órakor pedig a derecskei vasut igazgatósága tartott ülést S i m o n f f y Imre kir. tan. polgarmester elnöklésével.

* **Dalestély.** Tegnap este tartotta a debreczeni dalegylet első nyári dalestélyét a Dobos pavillonban. A közönség késett ugyan egy kicsit, úgy hogy a Rácz Károly kitűnő zenekarának megnyitója csak 9 óra után zendülhetett meg, de akkor aztán már csakugyan zsufolva volt a terem. — Felváltva hallottuk aztán a dalegylet programpontjait és a Rácz Károly gyönyörű nótáit. A tegnapi dalestély, mint a már közöltük programból ismeretes, teljesen magyar zeneszámokból volt összeállítva, a melyek valamennyijét kiváló precizitással adta elő a dalegylet, ismét szaporitva egygyel nagyszámu sikereit. A dalestély 12 óra körül ért véget, mikor is R á c z Károly zenekara rázendítette a Rákóczy nótát, utána pedig dr. B e n e d e k János elszavaltta Endrődi Sándor Rákóczy marsát óriási tapsvihár között. Ekkor aztán megkezdődött a tánc s az reggelig tartott. Az utolsó küönvo. at 3 órakor indult, de még az egész fiataloságot ott hagyta a legjobb kedvben tánczolva, rakva a csárdást.

* **Szegényügyi bizottsági ülés.** A városi szegényügyi bizottság f. hó 8-án délután 3 órakor a városháza nagy termében R o n c s i k Lajos tanácsnok elnöklése alatt ülést tart, melynek tárgyai folyó ügyek lesznek.

* **Nagy lopás a vasuton.** K ö v e s d i József vasuti ács munkás tegnap este dolganak elvégeztével megívott néhány üveg bort s azzal a felügyelő óljában lefeküdt. Mire azonban felébredt zsebéből tárczája, melyben állítólag 35 frt készpénz volt és duplafedelű ezüst zseborája hiányzott. Keresni kezdte s a többi munkások azt mondták neki, hogy mig az ólban aludt, oda csak K u r u c z János munkást látták bemenni. A rendőrség elfogta Kuruczot, kinél az órát csakugyan meg is találták, de zsebében csak 5 frt 30 krt találtak, a miről azt állította K u r u c z, hogy az az övé. A III-ik ker. kapitányságnál kihallgatták, hol azt beismerete, hogy az órát ő lopta, de az 5 frt 36 krról azt erősítette, hogy az az ő pénze. Az ügyet áttették a kir. ügyészséghez.

* **Juniális acetylen világítással.** Minden esetre legeredetibb modja az új világító szer kipróbálásának, hogy tánczolnak mellette s a fokmérőt a kitörött lábak képezik. Ugyanis mint egy ma hozzánk érkezett meghívó mondja, a székelyhidi polgári olvasó egylet könyvtára gyarapítására 1897 évi június hó 7-én, pünkösdi másodnapján a vasuti vendéglő nyári mulatójában zártkörű táncvigalmat rendez, melyre felül még az is rá volt írva, csalogatól, hogy a »cetylen világítás« A belépti díj külföldben személyenként 1 korona s kezdete este 5 órakor végül pedig felülízetések köszönettel fogadtatnak.

* **Csanádmegye átirata.** Hajdúvármegye f. hó 5-iki közgyűlésének napirendjére ki van tűzve Csanádmegyeének lapunkban is részletesen ismertetett átirata a 30 holdig terjedő bérletek adómentessé tétele tárgyában. A megyei választmány tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy Csanádmegye átiratát pár -

tolólag terjeszti a közgyűlés elé s javasolni fogja, hogy azt a vármegye a képviselőházhoz intézendő hasonló szellemű feirattal támogassa.

* Nyári multság H-Böszörményben

A kajdu Böszörményi intelligens ifjuság folyó június hó 12-én a központi fiú iskola udvarán az ezen célra felállítandó zöld sátorban zártkörű Nyári táncmultságot rendez. Belépti díj: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt 50 krajczár. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövődelem a gymnásiumi muzeum javára fordítatik. Tekintettel arra, hogy a gymnásiumi szertárak kiegészítése ez intézet főgymnásiummá való fejlesztésének egyik elő feltételét képezik ezen nemes cél érdekében kérjük azon tanügybarátok szíves támogatását, kik a gymnásiumunk főgymnásiummá való fejlesztésének hívei. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak, s hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a táncmultság a tornacsarnokban tartatik meg.

* **A szappanos-utcai lakosok csatornája.** A szappanos-utcai lakosok nemrégben kérvényt adtak be a tanácsos utcajuk csatornázása ügyében, azon ígérettel, hogy az építendő csatorna bekerülési árának felét fedezik. A tanács értesítette az érdekelteket, hogy az 1200 forintnyi bekerülési árban építendő csatornát felveszi munkálatai sorába az esetben, ha bekerülési ár reájuk eső 600 forintnyi összegét előre befizetik a házipénztárba. Az esetben pedig, ha az érdekeltek ezen összeg előzetes befizetésétől vonakodnának, a mérnöki hivatal a maga hatáskörében intézkedni fog, hogy az utcán végig vonuló nyílt árkot betömésék, már most azt jelezvén, hogy az udvarokról kiöntendő bűzhődő és tisztátalan vizeknek az utcára való kiöntéséből kihágásért a tulajdonosokat az ide vonatkozó szabályrendelet 11. §-a alapján meg fog büntetni.

* **Megőrült színész.** Nehány nap előtt ily czímen megírt közleményre vonatkozólag, mely szerint Kitzberger Margit, a Kisfaludy színház ujonnan szerződött tagja megőrült, mert a »Fokól fokra« című eltképben Mária szerepét nem neki osztották ki, az a hír terjedt el, hogy Kitzberger Margiton olyan tünetek mutatkoznak, hogy a lipótmezei tá-bolydába kellett szállítani. E hírrel szemben az említett színész családja köréből felkértünk, hogy Kitzberger Margit jelenleg is a János-órház megfigyelő osztályán van, a hova beszélték s állapota, melyet az idegek túlmegerőltetése idézett elő, nem oly veszélyes, mert a kezelő orvosok állítása szerint a beteg néhány nap múlva teljesen felépül s folytatja pályáját.

* **A Polgári takarékos és segély szövetkezet** ez uton is értesíti tagjait, hogy a pünkösdi ünnepek alatt az intézet helyiségében hivatalos órák nem lesznek, hanem az utolsó befizetés holnap, szombaton, a következő pedig június 9-én, szerdán lesz.

* **Kirándulás a magyar tengerre.** A magyar közönségnek alkalma lesz egy 4 napra tervezett kirándulást tenni a magyar tenger mellékre, Fiume, Abbázia, Cirkvencia és környékére. — A társaság jun. 16-án indul a központi pályaudvarról d. u. 3 órakor külön gyorsvonaton. Fiumében megszemléli a tengerészeti muzeumot, a halcsarnokot, a rizs hántoló, a Plau féle cognac gyárat, a torpedó és hajógyárakat, a Tersatto vár romjait, valamint a várban levő »Madonna del Mercurio« templomot is. Külön hajón átvitorlázik a társaság Cirkvencia-ra, hol a fürdő gondnoksága nagy ünnepséggel fogadja majd a kiránduló társaságot. Magyarjaink tiszteletére hangversenyt, tűzijátékot és táncmultságot rendez. Másnap következik Cirkvencia környékének megtekintése és az Abbáziába való hajózás. Abbáziában ismét meghál a társaság, hol tiszteletükre fényes kerékpárköző, estély és ünnepi színelőadás rendeztetik. — A kirándulásban résztvevők akár 20-ára vasárnap reggel már Budapestre érkehetnek, akár pedig vasúti jegyeiket felhasználva, visszafelé az utazást megszakíthatják. Az utazási jegyfűzet a benne lévő összes vasúti, reggeli, ebéd, vacsora, szálloda, külön hajó, fürdő stb. szelvényekkel együtt csak 30 frtha kerül. Az

ez ezen utazásban résztvenni szándékozók jegyeiket már előre, de csakis jun. 12-ig a Nemzetközi Fürdő Lapok szerkesztőségében Budapest IV. k. Zöldfa utca 41 sz. és a »Gyógyfürdők, Üdülőhelyek utazási központi irodájában, Budapest, Koronaherceg utca 81 sz. mint a társas utazás rendezőinél, megválthatják. Az utazásra vonatkozó bővebb felvilágosítással a prospektus szolgál, melyet kívánatra bárkinek ingyen küldenek a rendezőségek.

* **A Telegdi Szepes) sóstófürdön** a szép idők beálltával ismét élénkebb élet uralkodik — A gyógyulást kereső vendégek részére a megnyobított fürdő áll rendelkezésére, melynek kiváló gyógyhatású vizét az idén nagy bőséggel örvend, míg a szórakozni és mulatni vágyó közönség a szabadban kínálkozó élvezekkel, továbbá a fürdő vendéglőse által olcsón kiszolgált izletes ételek és tisztánkezelt italokkal elegíti ki magát. — A látogatók kényelmére minden ünnep és vasárnapokon egy külön vonat fog forgalomba helyezni mely módot ad az esteli hazatérésre. Indulás Szepes sóstóráról este 9 órakor. — Legközelebb már pünköszt vasárnapján és hétfőjén fog ily vonat közlekedni. A vendéglőt Freudenfeld Rudolf debreczeni jó hírű vendéglős kezeli.

Vendéglősök gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 3.

A debreczeni szállodások, vendéglősök, kávéosok és kocsmárosok már régi idő óta érzik a társulási szükségességét. Amit külön-külön egyenként sokkal nehezebben, azt közös akaráttal, együttérezve sokkal könnyebben és biztosabban valósíthatják meg szakügyük érdekében. Az adott körülmények, gyakorta felmerült és a szállodások, vendéglősök, kávéosok és kocsmárosok iparát közelről érdeklő sérelmek érelték meg bennük az ipartársulat megalakítását s dolgoztak, faradtak, lankadatlan szorgalommal és kitartással addig, míg az ipartársulatot megalakítani, ezt a tagok számában tekintélyes erkölcsi testületet, létrehozniok sikerült.

A kidolgozott alapszabályokat a belügyminiszter ellátta a jóváhagyási záradékkal s tegnap délután az Angol-királynő szálloda éttermében az elő, népes közgyűlésre gyűltek össze. Bornyász József nyitotta meg a közgyűlést. Üdvözölte a megjelenteket, megköszönte azt a bizalmat, mellyel az elő elnöklése alatt küldötték ki az előkészítő bizottságot. Mindent elkövettek, tőlük telhető lelkesedéssel hatottak oda, hogy a közös ügyük elősegítésére hivatott ipartársulatot, a melynek alapkövét ma teszi le, lelkesedéssel, odaadással emeljék oda, ahol egy erkölcsi testületnek, egy működésben üdvös sikerre hivatott társulatnak állani kell. Életképessé, erőssé tenni, a legmagasabb színvonalra emelni hivatása ez új tisztikarnak; legyenek tehát tisztelt kártársaim előrelátók, úgy alakítsák meg a tisztikart, hogy azt jó ügyünk érdekében a legzelelravezetőbbnek tartják. Midőn még a könnyű hitelésítésére Milöcker Lajos és Törő Imre kártársakat felkérem, kerem önöket, hogy az előkészítő bizottságnak a felmontvénnyel megadni méltóztassék. — Én bizalommal és lelkesedéssel teszem az önök kezébe ipartársulatunk jó ügyét. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

A felmontvény megadása után a közgyűlés tagjai korelnökké lelkesedéssel Törő Imrét választották meg, a ki elfogadván a tisztséget, felhívta a közgyűlés tagjait, — hogy a tisztikart megválasztani szíveskedjenek.

Elnökké titkos szavazással nagy többséggel Vilmos Lajost választották meg. Mikor Törő Imre korelnök az eredményt kihirdette perczeig tartó éljenzés hangzott fel. — A közgyűlés ohájára Rosenfeld Adolf és Halász Izidor mentek el az előnkért, akit megérkezésükor zugó éljenzéssel fogadtak. — Törő Imre üdvözölte az elnököt, kérte hogy fogadja el a tisztséget, a melyre a közgyűlés bizalma emelte.

Vilmos Lajos köszönetet mondott a belé helyezett bizalomért, lelkes szavakban tesz ígéretet, hogy tőle telhető igyekezettel és szorgalommal fogja vezetni az ipartársulatot, szíven viseli annak érdekeit s legnemesebb törekvése lesz, hogy erkölcsi testületük a debreczeni testületek sorába méltó helyet foglaljon el.

Alelnökké egyhangulag Hauer Bertalant, titkárrá Vetéssy Bélát, pénztárossá Privitzer Józsefet, jogtanácsossá dr. Benedek Jánost választották meg.

Választmányi tagokká a vendéglősök közül: Törő Imre, Kemény János és Matusits Imrét — a bormérők közül: Bör József, Tóth István és Kovács Sándor — a kávéosok közül: Halász Izidor, Erős Jakab és Rosenberg Simon — a szállodások közül: Milöcker Lajos, Rosenberg Adolf és Sporny Gyula, — póttagokul Németh Gábor, Lókody Sándor, Nagy Pál és Alter Sándor választották meg.

Végül felügyelő bizottsági tagokká megválasztották: Kovács Dezső, Fürst Ödön, Glück Leopold.

A hivatalos közlöny megválasztása után Hauer Bertalan állott fel, a ki Bornyász József érdemeit méltányolta, melyet az előkészítő bizottság vezetése és az ipartársulat szervezése körül kifejtett és indítványozza, hogy az ipartársulat tiszteletbeli elnökévé válasszák meg és eddigi buzgókodásáért jegyzőkönyvileg mondjanak neki köszönetet. A közgyűlés egyhangulag hozzájárult a javaslatához és a tiszteletbeli elnököt lelkes éljenzéssel jutalmazta.

Bornyász József meghatottan mondott köszönetet és ígéri, hogy életében ért ez egyik legszebb megtisztelésért mindent el fog követni, hogy az ipartársulat hivatásához méltóan nagygyá lehessen.

Vilmos Lajos elnök ezután megköszönte az ipartársulat tagjainak ritka érdeklődését, azt a nagy érdeklődést, amellyel a nemcs törekvésű testület ügyei iránt viseltetnek; kéri, hogy ez, megcsappanás nélkül állandó legyen, sőt fokozódjék, hogy ügyünket minél inkább diadalra vezethessük; a közgyűlést berekesztette.

Hol vannak a lapok ?

Annnyira önzők a század végének emberei: nem tudják elfogyasztani a pikkolójukat és a kapucinerüket, hogy legalább két kormányválságot, egy tiltakozó népgyűlést, két gyermek gyilkos anyát, öt gyilkosságot az országuton és egy petroleumkartellrel ne fogyasztanak hozzá.

És ha a pikkoló vagy a kapuciner a petroleumkartell nélkül le is megy, elaludni már semmiesetre sem tudnak az emberek, ha meg nem győződnek róla, hogy a kormány minden kétséget kizárólag a válság előtt áll, a közerkölcsök züllenek és hogy manapság az anyák öt tizedrésze gyermekgyilkosokból áll és hogy nincs országút, a melyet legalább öt gyilkosság ne fertőzne meg, nem is szólva a petroleumkartellről.

Ugy bizony, akármit is beszél Perczel: az ő közigazgatási reformja nélkül megélnék az emberek, de a petroleumkartellek és gyermekgyilkos anyák nélkül nem.

Szomoru bizonyítékai voltak annak tegnap a kávéházak pinczérei, a kiket az ideges vendégek ily kérdésekkel ostromoltak:

— Pinczér, hát jönnek már a lapok ?
— Pinczér, ki ül megint az ujságokon ?
— Hallja pinczér, hát azt hiszi, hogy a maguk pikkolójukért jövök. A lapokat !
— Egy órája várok már — hol vannak a lapok ?

A lapok, a lapok ! Olyan probléma volt ez, a mire ostromlott pinczerek voltak legjobban kíváncsiak.

De hát hol vannak a lapok ? Talán Perczel megint undorítóknak találta és még a postán elkobozta ?

Talán az ujságírók keseredtek el a 16. §. miatt és nem akarnak tovább írni ?

Vagy Erdély egy újabb 16. paragrafust szózt a nyakukba, mely elrendeli, hogy az

ujságoknak aztán csak a szökőévekben szabad megjelenniök?

Vagy pedig előntötte Pestet az eső, az eseményekkel és a redakciókkal egyetemben?

Vagy... Nem tudtak már mire gondolni.

A legtöbben a pinczéren töltötték ki mérgüket, a hetilapokat az asztalra csapták és a borralalók hátrahagyása nélkül dühösen elrohanták.

Pedig a pinczerek ártatlanok voltak.

Hogy tegnap este egy kávéházban sem volt friss lap kapható, annak az volt az oka, hogy a budapesti gyors-vonat két és fél órai késéssel jött be, és a gyermekgyilkos anyák a tiltakozó népgyűlésekkel együtt már csak akkor jöttek meg mikor a kávéházakban egy lélek se volt.

Mindegy.

Csak hogy a kormány válság előtt áll, a népgyűlések tiltakoznak, az anyák gyermekeit gyilkolnak és a petróleumosok kartelleznek.

És végül: Hála Isten, hogy mégis csak egy 16. §. van a nyakunkon!...

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

június 3

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági	76	7.55—7.70	80	8.10—8.15
"	77	7.80—7.90	81	8.15—8.20
"	78	7.90—7.95	82	—
Tiszavidéki	79	8.—8.05	—	—
"	76	7.80—8.00	80	—
"	77	7.75—7.85	81	8.15—8.20
Pestvidéki	78	8.—	82	8.20—8.25
"	79	8.05—7.9	—	—
"	79	7.75—8.00	80	—
Fehérmegyei	76	7.90—	81	—
"	78	7.95—8.10	82	8.0—8.15
"	79	8.—7.85	—	8.10—8.20
Bácskai	76	7.85—7.90	80	—
"	77	8.—8.—	81	8.10—8.25
"	78	8.05—8.05	82	8.15—8.10
Észak magy	79	8.10—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—

Min. hekt.-ben

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.40 6.45
" másodikrendű	—	6.35 6.40
Árpa tak armánynak	60—62	4.50 4.75
" égetni való	62—64	5.— 5.80
" serfözdei	64—66	6.50 8.—
Zab	39—41	3.80 6.25
Tengeri bánsági	—	3.45 3.55
" más nemű	—	3.35 3.40
Rapce bánsági	—	3.20 3.50

Sertésvásár.

június 3.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon feüli sulyban) ——— krajczárig, közép (páronként 220—260 kilogramm sulyban) 54½—55½ krajczárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) 53—54 krajcz. árig.

Sertés létszám: 1897. évi június 1-ik napján volt készlet 31568 darab, 1897 június hónap 2-ik felhajtattott 1256 drb, 1897 június hónap 2-ik napján elszállított 484 drb, 1897 június hónap 3-ik napjára maradt készletben 32340 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertés vásár. A ferenzvárosi petróleum-rakodónál levő székesfővárosi konzum sertés vásár jelentése június 2-éről: Érkezett: 601 dr. Elszállított a tott budapesti fogyasztásra 365 drb vidékre 120 drb, elszállított maradt 486 drb — Na a p i á r a k : 120—180 klg. sulyban 52—54 fr. 250—280 klg. sulyban 52—54 frt ma/czok 19—40 frt. különfélek 120—180 kl sulyban 50—53½ frt.

CSARNOK.

Esteli temetés.

Irtá: Florida.

Lorenzot mintha csak átvarázsolták volna. Mosolyogva hajolt meg az urnó előtt aztán sietett bemutatni Fiamettát, utána pedig engemet. A márkiné tiz darab ezres bankjegyet nyújtott át neki. Mikor pedig hosszas szóvita után se akart többet elfogadni Lorenzó a kikötött tiszteletdíjnál, bájos kacagással fordult felém s felkért: mondanék én, mint pártatlan szemtanú döntő véleményt.

— Cs a k nemes szivére fog vallani Madame — feleltem meghajolva — ha akként oldja meg a kérdést, hogy hatezer lirát fizet a maestronak, ráadásul pedig egy új képet rendel meg nála ugyanolyan összegért.

— Elfogadom. Hanem hogy ügyetlenségemért se maradjak büntetlen, még azonfelül négyezer lirát adományozok kezdő szegénysorsu festők támogatására. — Hanem egyet kötik ki feltétlenül — tevé hozzá kedves fejezodattal: hogy önök mind a hárman még ma ebédre vendégeink lesznek. Maestro ön bizonynyal ismeri a Gaudrey-palotát a Lungano Americo Vespuccin. Kőnben fogatom rendelkezésükre áll.

Két óra múlva már ott ültünk a dusan megrakott asztal mellett egy remek kis palotában. A márki, egy hatvanas nyájas öreg ur általános derűtséget kelte jelentette ki, miként az egészben csak azt sajnálja legjobban, hogy tanuja nem lehetett annak a párját ritkító képjelletnek. Alkonyattájban a márkiné indiányára a viale die Colli egy kies fekvésű mulató kertjébe rándultunk. Balzsamos illatot terjesztett a virágtenger, mely itt pompás tarkaságban elterült s az enyhe csillagos esté a legcélelyebb szellő sem zavarta meg. Két inas jól megrakott kosarakból hideg ételeket tált föl, közben csillagó shirazzal, — habzó mummál töltve színültig a poharakat.

Bizony, meg-megfűdött a márkiné picz szája, de még a Fiamettáé is — a lánglelkű borban. Megszólalt a zene is hárfae, gitár, síp, bórdu. A festőnek veszett jó kedve kérékedt; lángra gyult az arca, szikrákat hányt a szeme, meg-meghajlongatta daliás termetét, aztán sort tánczolt hol Fiamettával, hol a márkinével, utoljára egyszerre mindakettővel Csoda is ha maradt egy esepnyű józansága attól a tüzes bortól, azoktól a két olialról égő parázs égetésű bűvös szemektől. Nem is álhatta meg a márki, mikor bucsuzásra került a sor, hogy tréfálkozva oda ne vessse:

— Tanacsloim maestro, előbb fesse meg a képet, aztán esküdjene meg, különben sokáig várhatok Maddalenéjára, pedig ezt el nem engedem.

Bizony önző is az ember, még ha gazdag is, még ha márki is. No de hát hatezer lira se két garas am; megérdemli, hogy érette néhány hónapra kitiltassa magát bárki fia akár a mennyországból is. Lelkesen is ígérgette Lorenzó, hogy a márki tanácsa szerint cselekszik.

— A Madonnára! inkább halászlé-génynek csapok fel ismét, semhogy előbb be ne végezsem azt a Maddalena képet. Nem haragszol érte kicsikém?

Hangosan nevetet mindenki, még Fiametta is, csak álmotagul révedező, gyönyörű buza-virágszín szeméi látszottak azt vallani, hogy száz Maddalena-képet se adná, ha előbb esküdhetne örök hűséget Lorenzónak.

Négy hónap is elmúlt. Sorra jártam a Riviera remek tájait, aztán athajrózva Nápolyig, visszakerültem Firenzébe. Ma, alkonyára szállott s másnapra halasztotam Lorenzó meglátogatását.

Szórakozottan barangoltam a nyüzsgő tömeg között.

Enyhe, illatos levegő terjengett; a virágarusok boltjaiból kábító illat áradt az utcákra, a Lungano Americo Vespuccin száz és száz díszes kocsik robogott fel s alá. Az utcai vásárosok hangosan kiabálva kínálgatták áruikat; madonnaszerű arcok, dallamos

nevetgélés, varázsos ruhasohogás kísérték lép-ten-nyomon.

Hogy a hatalmas dom elé értem, ezernyi gyertya csillogása áradt ki onnan. Beléptem, alig néhány ember lézengett a roppant falak között.

Sorra vizsgáltam a freskókat, szobrokat sírfeliratokat, mikor épp a főoltár előtt állva az ivezetes portale felől szálás viaszgyertyákat tartva, zsolozsnaszerű bus éneklés közt hosszú menet közeledett.

Legelől egy ifju gyászfatyolos keresztet emelt, utána a másik dusan himzett selyem párnát tartott, melyen myrthus-koszoru s egyetlen szál virágzó lilium pihent. Ezután páronként szerzetesek haladtak fekete álczarban, faczipőben, hátukra csüngő széles karimájú kalappal.

Utánuk a papság következett teljes egyházi gyászornátusban, kis feszületet tartva. Hat álczos férfi remek koszorúkkal borított márványkoporsót emelt, ráfüggesztett csillogó czimerekkel; két oldalt tizenkét fehérruhába öltözött szebbnél-szebb leányka haladt énekelve, fejükön koszorúval, lengő fehér fátyalal, mindeniknek kezében egy-egy karsu liliumszál.

A koporsót hosszú sorban követte páronként a gyászoló közönség.

Ott haladt Gaudrey márki is, egy öreges urnó oldalán. Láttára szinte lefutott arczomból a vér. A főoltár előtt a papság beszentelte a koporsót, aztán felhangzott a halottak éneke ifjak, leánykák, szerzetesek ajkairól egyszerre bus zengzetességgel, misztikus viszhangot kelte a dom hatalmas boltozatain.

A halottvivő álczosok ujra megemelték a koporsót. A főoltártól jobbra tartottak s egy fülkeszerű helyiségbe vitték, melynek ajtaja félig bezárult utánok. Csak a léptek tompa visszhangja hallatszott még — aztán egy pár koppanás — és a sirbolt uj lakót kapott. — Hej, sokáig is fűlemben csengett ez a koppanás.

Ott várakoztam legyökerezett lábakkal a füle ajtajánál. Mindenáron beszélni akartam a márkiival, Hideg láz futott rajtam végig, torkomat valami vissza'arthatatlan kinos érzett fojtogatta. Egyszerre csak szemben állottam Gaudrey márkiival. Alakja meggörnyedt, lesoványodott, fehérszínű arczán mély barázdák keresztelkedtek. Hogy észrevett, összerázkódott. Csak állt egy darabig némán, merev szemekkel, aztán megfogva a karom, félrevont, s keserűen, fájdalomtól reszkető hangon sutto'gta:

— Ne kérdezzen egy szót sem. — Most temettük el Fiamettát: Halála emesztette magát szegény gyermek szegényében, keserűségében, amiért az a gaz festő megszőkött a feleségemmel, Jó barátom, asszony szavának, — ne higgyen barátom soha... Jöjjön, nézze meg utoljára azt a végzetes Maddalena képet. (Vége.)

5425.

1897.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a városház alatt a Kossuth-utca felől eső eddig Emerich Arnoldné ál'al birt 18., 19., 20. számú bolthelyiségek a város számvevőségénél megtekinthető árverési feltételek mellett a f. 1897. évi június hó 16-án d. e. 9 órakor a városház kistermében megtartandó nyilvános árverésen bérbé adatnak,

Miről a bérleni szándékozók azzal értesítetnek, hogy a kikiáltási összeg 10%-át bántapénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1897. május 31-én.

A városi tanács.

Az „ANKER”

élet- és járadék-biztosító-társaság.

Igazgatóság: Magyarországi vezérképviselőség
Bécs, I., Hoher Markt II. Bpest, VI., Deákter 6. sz.
(Anker-hof) (Anker-udvar)
a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 117 millió korona
Biztosítási állomány 472 millió korona
Eddigi kifizetések összege 192 millió korona.

Megtámasztó halál kötvény.

Méltányos feltételek.

Hadkötelezetteinek biztosítás há-
láboru esetébe pdij nélkül.

Nagy nyeresémosztalékok.

Előnyös gyermekbiztosítások.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a
fenti magyarországi vezérképviselőség, hová
ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők,
valamint a társaság ügynökei.

DEBRECZENBEN: Jónás Mór.

Földbirtokosok figyelmébe!

A közeledő

cséplési idény

alkalmával tisztelettel ajánljuk cséplőgépek és kazánok gazdaságos és előnyös
fűtésére különösen alkalmas királdi és sajószentpéteri

akna, cséplési és darabos szeneinket,

melyek évek óta a t. gazdaközönség körében közkedveltségnek örvendenek.

Kiváncra készséggel szolgál a legjutányosabb árajánlattal a

Magyar Általános Kőszénbánya

Részvény-Társulat vezérképviselése

HEVESI GYULA urnál DEBRECZEN.

P SERHOFER J. vértisztító labdaccai

azelőtt „Általános labdaccai” név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdaccai es-

delőtt „Általános labdaccai” név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdaccai es-

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen szíves és küldjön nekem ismét 15
tekercset az ön felülmulhatatlan vértisztító labdaccaiból utánvétellel. Fogadja
ez uton is legmélyebb köszönetemet labdaccai csodahatásáért.
Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.
Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé
kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermek ágyban meghaltam,
olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára
már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdaccai engem nem
mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalommal
van hogy ezen labdaccai engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint
már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáláltak.

Mélyen tisztelt ur! A legfőbb köszönetemet mondom ezennel Önnek
60 éves nagynéném nevében. Az illető öt éven át szenvedett gyomorhuruban
és vízkórban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn
véletlenül egy dobozt kapott az ön kitért vértisztító labdaccaiból s azoknak
állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.
Legfőbb tisztelettel Weinezzettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27-én.
Tekintetes ur! Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az ön valóban
hasznos és kitért labdaccaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel
kifejezni ezen labdaccai értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik
a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszésszerűen
használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gottschdorf, Kohlbach mellett, Szilésia, 1886. okt. 8.
T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdaccaiból egy csoma-
got 6 dobozzal küldeni szíveskedjék, Csakis az ön csodálatos labdaccainak kö-
szönhetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört megszaba-
dultam. Ezen labdaccai nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legfőbb kö-
szönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdaccai csakis a Pserhofer J.-féle az „arany
birodalmi almához” oltott gyógyszerárban, Bécsben, I., Singer-
strasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdaccai
tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag melyben 6 doboz tartalmaztatik 1 frt
5 krba kerül; bérmentellen utánvételi küldésnél 1 frt. 40 kr. egy csomagnál ke-
vesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon esz-
közlöttek) bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt,
3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és
10 csomag 9 frt 20 krba kerül.
N.B. Nagy elterjedésük következtében ezen labdaccai a leg-
különbözőbb hofek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kérek
csak a Pserhofer J.-féle vértisztító labdaccaikat követelni és csakis azok tekint-
hetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással
fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös szín-
ben van ellátva. m

P SERHOFER J. Bécs, I., Singerstrasse 15. sz.

gyógyszerész »zum goldenen Reichsapfel«

Bécs, I., Singerstrasse 15. sz.

Nyomatott Hoffman és Társa könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.

Bernhardi alpesifü liqueur Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/2 üveg
2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4
üveg 76 kr.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatású legjobb szer minden
köszvényes és csúszos bajok, u. m.: gerincz-
agybántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzag-
gatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinnin hajkenőcs, mennyi hajnövesztő szer között orvosok által
a legjobbknak elismerve. Egy elegáns nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz. Staudel tanártól. Útész és szúrás által okozott sebek-
nél, mérges daganatoknál, újkukacsz, sebes-vagy gyu-
ladt mell vagy más illy bajoknál mint kitért szer 10n kipróbálva. 1 tégely 50 kr.
Bérmentve 75 kr.

Fogbalzsam Pserhofer J.-tól. Sok év óta a fagyos tagokra és minden
idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve 1 köcsöggel negy-
ven krajczár bérmentve 65 kr.

Utifüedv, egy általánosan ismert kitért háziszér, hurut, rekedtség, görcsö-
kötés stb. ellen, egy üvegeske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1.50
(prágai csöppök) megrottott gyomor, roszt emésztés 60
Élet-eszencia mindennemű altesti bajok ellen kitért háziszér, üvegeske 60
22 kr., 2 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bernich A. W.-tól. Kitért háziszér a roszt emés-
tés minden következményei u. m.: főfájás, szédülés
gyomorgörcs, gyomorhív, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint. a-
Angol csodabalzam, egy üveg 50 krajczár,

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azá-
tal képződő kellemetlen szagot, épen tartja r
lábbelt és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bér-
mentve 75 kr.

Golyva balzsam, kitért szer golyva ellen. Egy üveg 40 kr, bérmentes kül-
désel 65 krajczár.

Stoll-féle Kolapraeparatumok. Kitért szer az idegek rősítésére
gyomorbajok esetén s a végbél meg-
betegedésénél. liter Kola Elixir, vagy bor 3 frt., 1/2 liter 1 frt 60 kr., 1/4 li-
ter 85 kr.

Kola-Elixir vagy bor, üvegekben darabonként 5 frt 50 — kr, 3 frt —
1 frt 60 kr.

Mia-Poko, kit. szer egyoldalú fejfájás, fogfájás, rheumatizmus stb. ellen 1 frt
Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetetl
összes bel-és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a
készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. — Postán meg-
rendelések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzüsszeg előre küldetik; na-
gyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben tör-
ténik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek
sokkal mérsékeltebbek. Budapest

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a
Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz
fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.
Raktár Budapest: Török József gyógyszerész urnál Király-utca 12 sz.